

سرمقاله

«علت مرگ: نامعلوم» به اسکار رسید

در خوشی سینمای مستقل ایران

امیرافشار فتوحی
دبیر تحریریه روزنامه صبا

فیلم سینمایی «علت مرگ: نامعلوم» اولین ساخته علی زرنگار پس از سه سال توقیف که هیچ‌گاه دلایل آن از سوی سازمان سینمایی اعلام نشد، از ۵ دی ۱۴۰۳ در سینماها اکران شد. این توقیف طولانی، که برخی آن را نشانه محدودیت‌های اداری و رویکردهای محافظه‌کارانه علیه سینمای مستقل می‌دانند، به خوبی نشان می‌دهد

سینمای خلاق ایران هنوز در مسیر دشواری برای بروز استعدادها و بیان دیدگاه‌های متفاوت قرار دارد. با این حال، فیلم در نهایت به پرده سینما رسید و حالا نماینده رسمی ایران در آکادمی اسکار ۲۰۲۶ است.

اما انتخاب «علت مرگ: نامعلوم» به رغم حواشی ساختاری و مدیریتی، تصمیمی به جا و شایسته بود. خانه سینما به دلیل عدم رضایت از سازگار کمیته انتخاب و رعایت نشدن برخی استانداردها، در این فرایند حضور نداشت و تنها برخی اعضای صنف به واسطه تماس هیأت رئیسه با این کمیته همکاری کردند. از سوی دیگر، رئیس سازمان سینمایی تاکید کرد که نمایندگان صنف بهترین افراد برای بررسی فیلم‌ها هستند و روند معرفی فیلم به آکادمی بر عهده بنیاد فارابی بوده است. این مسئله نشان‌دهنده چالش‌های ساختاری و شفافیت پایین در فرایند انتخاب نماینده ایران در جشنواره‌های بین‌المللی است، اما فارغ از این حواشی که درون خانوادگی محسوب می‌شود اکنون که فیلم به آکادمی معرفی شده، حمایت سینماگران و رسانه‌ها برای موفقیت آن اهمیت حیاتی دارد.

«علت مرگ: نامعلوم» یک فیلم جاده‌ای است که سرگذشت هفت مسافر را در مسیر شهداد تا کرمان روایت می‌کند. این سفر کوتاه، با مرگ یکی از مسافران، زندگی همه را دگرگون می‌کند و پرسش‌های اخلاقی و انسانی گسترده‌ای را پیش روی تماشاگر می‌گذارد. شخصیت‌ها از طبقات مختلف جامعه‌اند و هر کدام با مشکلات مالی، عاطفی یا اخلاقی خود دست و پنجه نرم می‌کنند و با تصمیم‌های دشوار و تعارض‌های اخلاقی خود، تماشاگر را به قضاوت و تفکر وامی‌دارند.

یکی از ویژگی‌های مهم فیلم، توجه به جزئیات ساختاری است. تیم بازیگری بدون حضور سلبریتی‌ها، با بازی‌های باورپذیر و منسجم، شخصیت‌ها را به شکل واقعی ارائه می‌دهد. طراحی صحنه، دکور، طراحی لباس، گریم، موسیقی و فیلمبرداری همگی با هماهنگی دقیق اجرا شده‌اند تا فضایی یکدست و قابل اعتماد شکل بگیرد. حتی جزئیات کوچک مانند سپرداغان و یا حضور مسافر خاموش، که نقشی کلیدی در نقطه عطف داستان دارد، با دقت در فیلمنامه جاگذاری شده‌اند. این توجه به ساختار و اجزای داستان نشان می‌دهد زرنگار به عنوان فیلمنامه‌نویس و کارگردان، کنترل کامل و تسلط بر روایت خود داشته است.

ارزش جهانی فیلم نیز قابل توجه است. مفاهیم اخلاقی، انسانی و اجتماعی که در داستان مطرح می‌شوند، فراتر از مرزهای ایران هستند و می‌توانند برای آکادمی اسکار و مخاطبان بین‌المللی جذابیت داشته باشند. چالش‌های اخلاقی هفت مسافر، تنش میان وظیفه و وجدان، تضاد میان بقا و شرافت، پرسش‌هایی هستند که مخاطب جهانی نیز با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کند. به عبارت دیگر، فیلم یک روایت ملی با ظرفیت جهانی ارائه می‌دهد.

با توجه به سه سال توقیف و محدودیت‌های ساختاری، موفقیت این فیلم در اکران داخلی و انتخاب آن برای اسکار نشان‌دهنده استقامت سینمای مستقل ایران است. اکنون وظیفه همه علاقه‌مندان، هنرمندان و رسانه‌ها این است که از این فیلم و آثار مشابه حمایت کنند تا پیام سینمای مستقل و اصیل ایران به جهان برسد. در واقع موفقیت «علت مرگ: نامعلوم» در اسکار تنها دستاورد شخصی کارگردان نخواهد بود؛ بلکه نمادی از مقاومت سینمای ایران در برابر محدودیت‌ها و نشانه‌ای است از قدرت داستان و خلاقیت برای عبور از مرزها.

این فیلم نشان می‌دهد که حتی در شرایط دشوار، سینمای ایران می‌تواند با خلاقیت، صداقت و جسارت، جهانی شود و صدای خود را به گوش دنیا برساند. حمایت از این فیلم، حمایت از مسیر سلامت و اصالت سینماست و امید به آینده‌ای روشن برای سینمای مستقل ایران را زنده نگه می‌دارد.

«علت مرگ نامعلوم»
نماینده سینمای ایران در اسکار شد

هیأت انتخاب نماینده ایران پس از بررسی آثار برگزیده، فیلم سینمایی «علت مرگ نامعلوم» به کارگردانی علی زرنگار را به اتفاق آرا شایسته حضور در این رقابت

جهانی دانست و به عنوان نماینده رسمی سینمای ایران در سال ۲۰۲۶ به آکادمی اسکار معرفی کرد. فیلم «علت مرگ نامعلوم» نخستین ساخته سینمایی علی زرنگار یک روایت جاده‌ای از سرگذشت هفت مسافر است که زندگی‌شان در پایان یک سفر طولانی با مرگ یکی از مسافران تغییر می‌کند. این فیلم تاکنون موفق به کسب چند جایزه جهانی فیلم همچون بهترین فیلم از نگاه تماشاگران سومین فستیوال فیلم‌های ایرانی نیویورک و جایزه بهترین فیلمبرداری در جشنواره بین‌المللی فیلم شانگهای شده است.

صباخبر

«مجنون»
پس از دو سال روی پرده می‌رود

فیلم سینمایی «مجنون» به تهیه‌کنندگی عباس نادران و کارگردانی مهدی شامحمدی با دریافت پروانه نمایش، آماده حضور در چرخه اکران شد و به زودی

در سینماهای کشور روی پرده خواهد رفت. این فیلم که محصول سازمان هنری رسانه‌ای اوج است، بخشی از حماسه آفرینی شهیدان مهدی و مجید زین‌الدین در جزیره مجنون و عملیات بزرگ خیبر را به تصویر می‌کشد. همچنین، فیلم سینمایی «مجنون» بهترین فیلم چهل و دومین جشنواره فیلم فجر و موفق به دریافت ۴ سیمرغ شد. اکران «مجنون» به زودی در سینماهای سراسر کشور آغاز خواهد شد و زمان دقیق نمایش این اثر پس از نهایی شدن قراردادهای پخش اعلام می‌شود.

صباخبر

معاون اول رئیس‌جمهور در جلسه شورای عالی سینما خواستار شد؛

هنرمندان ایرانی خارج از کشور را به وطن بازگردانیم

می‌کنند. معاون اول رئیس‌جمهور با اشاره به سرمایه اجتماعی شکل گرفته در «جنگ ۱۲ روزه» تاکید کرد: این افتخار آفرینی مردم کم‌سابقه بود و باید توسط سینماگران مستندسازی و روایت شود. غرب انتظار نداشت مردم چنین حضوری داشته باشند. او همچنین نقش سینما را در تحکیم انسجام اجتماعی کلیدی دانست و گفت: «زبان سینما در مسائل اجتماعی گویاست. باید برنامه‌های ۱۰ ساله تهیه شود تا مشخص شود سینماگران چه می‌خواهند و دولت چه نقشی در حمایت دارد. عارف در ادامه سیاست خارجی فرهنگی ایران را مبتنی بر گسترش روابط منطقه‌ای دانست و گفت:

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور، در جلسه شورای عالی سینما با تاکید بر ضرورت تدوین طرح «ارتقاء جایگاه سینما در کشور» گفت: دبیرخانه این شورا موظف است مشکلات جزئی اما تأثیرگذار سینماگران را با همکاری دستگاه‌های متولی حل کند. او افزود: ترکیب شورای عالی سینما باید به دنبال ارتقاء جایگاه سینما در کشور باش. عارف با اشاره به اهداف سند چشم‌انداز فرهنگی تصریح کرد: برخی از اعضا نگرانی‌هایی درباره روند منفی سینما مطرح کردند، در حالی که هیچ‌کس نقش سینمای ایران در ارتقاء فرهنگ و آسیب‌شناسی اجتماعی را انکار نمی‌کند. وی از وزیر فرهنگ خواست هرچه سریع‌تر طرح «ارتقاء جایگاه سینما» را تهیه کند و افزود: در دهه‌های گذشته از ظرفیت سینما غفلت شد، در حالی که ایران سابقه فرهنگی چند هزار ساله دارد و باید دید سینما چه نقشی در حل مسائل اجتماعی، نارتزای‌های فرهنگی و ماندگاری خصائل حسنه می‌تواند ایفا کند. او با اشاره به تجربه دفاع مقدس گفت: جنگ تحمیلی سینمای متعهد و ملی را ارتقاء بخشید و آثار ارزشمندی خلق شد. امروز نیز باید بررسی کنیم که سینما قادر به ایفای نقش خود است یا موانع مانع‌تراشی

صباخبر

رابرت ردفورد
بازیگر نامدار سینما هم رفت

رابرت ردفورد، بازیگر و کارگردان سرشناس هالیوود و برنده اسکار، در ۸۹ سالگی درگذشت. این چهره افسانه‌ای سینما که با فیلم‌های ماندگاری چون «بوچ کسیدی و ساندنس کید»، «نیش»، «همه مردان رئیس‌جمهور» و «مردم عادی» شناخته می‌شود، همچنین بنیانگذار جشنواره فیلم ساندنس بود. ردفورد علاوه بر فعالیت‌های هنری، به عنوان مدافع سرسخت محیط زیست نیز شهرت داشت و پیگیر موضوعاتی همچون تغییرات آب‌وهوایی و حفاظت از اسب‌های وحشی بود. به گفته سیندی برگر، مدیرعامل شرکت راجرز و کوان پی‌ام‌کی، او روز ۱۶ سپتامبر ۲۰۲۵ در خانه‌اش در ساندنس واقع در کوه‌های یوتا، در کنار خانواده‌اش درگذشت. در بیانیه خانواده آمده است: «دلتنگی زیادی برای او وجود خواهد داشت و خانواده درخواست حفظ حریم خصوصی دارند.» ردفورد در دهه ۱۹۷۰ یکی از محبوب‌ترین ستاره‌های هالیوود بود و افزون بر چهره کاریزماتیک، با استعداد سینمایی‌اش نیز تحسین شد. او یک‌بار نامزد اسکار بهترین بازیگر شد و در مقام کارگردان، برای «مردم عادی» جایزه گرفت.

مهر

اعتراض پرت به عدم اکران
فیلم «کهکشانی سوپر ماریو»

کریس پرت از اینکه دومین قسمت «برادران سوپر ماریو» هم‌زمان با چهلمین سالگرد انتشار بازی محبوب این سری آماده نمایش نشد، ابراز تأسف کرد. او معتقد است عوامل فیلم تلاش کردند اما تهیه‌کنندگان کم‌کاری کردند. قسمت دوم این انیمیشن کم‌دی اکشن، با نام کامل «فیلم کهکشانی سوپر ماریو»، سوم

آوریل ۲۰۲۶ اکران خواهد شد. پرت صوابیسه ماریو است و گفته بهترین زمان برای اکران، مراسم چهلمین سال تولد بازی بود. نخستین بازی کامپیوتری این سری در سپتامبر ۱۹۸۵ منتشر شد و محبوبیت زیادی یافت. فیلمنامه دومین قسمت براساس بازی «کهکشانی سوپر ماریو» سال ۲۰۰۷ نوشته شده است. صدایشگان قسمت اول از جمله آنیا تیلور جوی، چارلی دی، جک بلک، کیگان مایکل کی و کوین مایکل ریچاردسن نیز بازی‌گرند. داستان فیلم درباره ماریو و لوتیجی است که به قلمرو مرموز پادشاهی موشروم منتقل شده و ماریو باید لوتیجی را از چنگال نیروهای شیطان کاخ نجات دهد. قسمت اول سال ۲۰۲۳ اکران شد و بیش از یک میلیارد دلار فروش داشت.

صباخبر